

Вступну статтю набирають шрифтом кегля, нижчого за основний, інколи на звужений формат, при певному оформленні збільшуючи чи зменшуючи міжрядкові проміжки. Вступна стаття в аналізованому посібнику набрана шрифтом 9 кегля, як і основний текст, а це не відповідає вимогам стандартів.

Текст шмуцтитулів у підручниках оформляють аналогічно до оформлення титульного аркуша, шрифтом тієї ж гарнітури, але зменшеного кеглю. Верстають шмуцтитул на непарній сторінці з незадрукованим зворотом. У даному посібнику всі шмуцтитули не відповідають вимогам стандартів. Деякі розташовані на парних сторінках, тексти відрізняються від тексту титульного аркуша, використовується шрифт іншої гарнітури, також збільшеного кегля.

Отже, аналізований нами примірник містить велику кількість грубих дефектів та відхилень від стандартів, за якими він має бути забракований та недопущений до друку.

ПЕРЕКЛАДНІ СЛОВНИКОВІ ВИДАННЯ: РОЛЬ У РОЗВИТКУ ВИДАВНИЧОЇ ГАЛУЗІ

Доп. – Карашук Л., ПР-34

Наук. кер. – ст. викл. Садівничий В.О.

Переклад має довгу історію. Своім корінням він сягає тих далеких часів, коли промова почала розпадатися на окремі самостійні мови та виникла потреба у необхідності існування людей, які знали кілька мов і були здатні виступити в ролі посередників при спілкуванні представників різних мовних общин.

Про переклад в Україні слід говорити, починаючи з приходу до Київської Русі візантійських книг. Доволі активно перекладацька діяльність помітна майже протягом всього існування Київської Русі.

Мовна ситуація в Україні, формування літературної української мови, розвиток перекладу уклали такі фактори, як: по-перше, відсутність державної самостійності України, по-друге – сусідством російської мови, по-третє – забороненою

політикою по відношенню до друку книг українською мовою, яка розпочалась на початку 18 ст. В Україні церковнослов'янська мова, яка використовувалась з літературною метою, ще довго мала стійкі позиції і українська мова усунула її не скоро.

Користуючись статусом самостійної наукової дисципліни переклад потребує своєї теоретичної бази, концептуального апарату, підручників та словників.

Особливу увагу слід приділити словникам. Предметом нашого розгляду є двомовний німецько-російський та російсько-німецький перекладний словник. Згідно з ДСТУ 3017-95. "Видання. Основні види. Терміни та визначення", словник – це довідкове видання упорядкованого переліку мовних одиниць (слів, словосполучень, фраз, термінів, імен, знаків), доповнених відповідними довідковими даними.

Сьогодні потенційний споживач (учень, студент, спеціаліст) потребує, насамперед, сучасних словників, адже вивчати, знати, збагачувати рідну мову неможливо без різного типу словників. Словники здебільшого будуються у формі упорядкованого за алфавітним принципом переліку заголовних слів з їхнім поясненням, тлумаченням чи перекладом із однієї мови на іншу.

Сьогодні на книжковому ринку можна побачити великий вибір словників. Часто буває важко зупинити свій вибір на будь-якому з них, тим паче, деякі зовсім не варті того, щоб їх купували.

Можна стверджувати – незважаючи на всі негаразди, в суспільстві існує стабільно високий попит на добротну українську книгу – навчальну, наукову, пізнавальну, довідкову, художню. Задовольнити цей попит не вдається не скільки через високу ціну книги, скільки через її географічну недоступність. Подальше вивчення даної теми актуальне з точки зору удосконалення сучасних довідкових видань видавничої галузі. Оскільки сьогоденне українське громадянство має нагальну потребу в словниках різного типу, то з розширенням сфери

впливу і функціонування державної української мови ця проблема буде загострюватися

МИСТЕЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ В ТВОРЧОСТІ УРОДЖЕНЦІВ СУМЩИНИ

Доп. – Коваленко Ю., ПР-34

Наук. кер. – ст. викл. Садівничий В.О.

Історичний розвиток суспільства безпосередньо впливає на книгу як річ. На кожному етапі з'являються нові функції та формулюються нові вимоги до просторової організації книжкового організму. Поняття «книга-річ» зумовлює необхідність рекламно-пропагандистських функцій зовнішніх елементів, які сприяють реалізації видання на книжковому ринку. Книга завжди мала великий вплив на формування світогляду людини, її культуру. Цінність книги полягає в тому, що вона розрахована на певне читацьке коло, а отже, її зовнішнє оформлення має бути на сучасному рівні.

Про важливість мистецького оформлення книги писало багато людей. Зокрема М. В. Большаков зазначав: «За всіх часів цінувалася книга не тільки корисна та доцільно зроблена, але й гарна, що визначається гармонічною злагожденістю її елементів, як функціональних, так і прикрашальних». Зрозуміло, що тут найважливішу роль відіграє художник-оформлювач.

Серед видатних оформлювачів книги й уродженці Сумщини: Василь Кричевський, Георгій Нарбут, Микола Макаренко.

Неабияке значення в оформленні книги мають роботи **Василя Кричевського** в цьому напрямку. Перша робота – обкладинка для альбому малюнків П. Мартиновича до поеми І. Котляревського «Енеїда», виготовлена її 30 серпня 1903 р., 1904 р. – обкладинка для збірки есе на теми літератури та мистецтва В. Горленка. «Отблески», що побачила світ у Санкт-Петербурзі 1905 р. Він працював над обкладинками Українсько-руської видавничої спілки та Всеукраїнського кооперативного видавничого союзу, зошитів паперової крамниці Ю. Теуфель та